

paa, at sørge for, at de Leiligheder, der ligge i de tættest bebyggede Kvartierer, skulle have en vis Rummelighed i Forhold til det Antal Personer, som maa bo i dem. Det kan jo ikke nytte, at man siger, at de skulle have det og det Areal, men man maa sige, at der maa ikke opholde sig flere Personer paa et Areal, end hvad man nu kunde finde var i Overensstemmelse med hygieiniske Regler for sunde Opholdssteder. Dersom man altsaa vil gavne Arbejderne, skal man efter min Formening indskrænke sig til at forordne Boligerne, saa at Arbejderne kunne være tjente med at bo i dem, og vil man stifte dem Arbejde, kan man tage fat paa alle de Statsforetagender, der ligge og vente paa Haandværkernes Bistand. Derfor kan jeg nærmest slutte mig til det Mindretal, som vil forkaste Lovforslaget. Jeg har dertil den Overbevisning, at selv om man stemmer med Flertallet, saa vil Resultatet blive akkurat det Samme; der er Ingen, der vil lade sig friste af den ene Procent billigere Laan for en kortere eller længere Narværelse til at gaa i Færd med at kjøbe eller nedrive saadanne Kvartierer, hvad dog absolut maa blive meget dyre Foretagender.

Kanjer: Den strænge Dom, som den ærede Ordfører for Mindretallet (Ablefeldt) fældede over det fra Udvalget fremkomne Lovudkast, gav mig den Tro, at det ærede Medlems Betragtning vist hidvorte fra, at han ikke havde gennemlæst dette Lovforslag med Omhyggelighed, og den Udvikling, han videre gav, mener jeg bekræftede denne Tro. Skjøndt den ærede Ordfører for Flertallet (Schlegel) i sit Foredrag havde gjort kortelig Rede for den Forskiel, der var mellem det Forslag, der kom fra Folkethinget, og det Forslag, der nu er kommet fra Udvalget, saa sagde det ærede Medlem, at den Forskiel kunde han ikke se: begge Forslagene gik i Virkeligheden ud paa Et og det Samme, nemlig at hvide Kommuner Laan til visse Formaalets Opfyldelse. Det er imidlertid fuldkommen urigtigt, jeg vil endog saa snarere sige, at ingen af Forslagene gaar ud paa at hvide Kommuner Laan, det sidste Lovforslag gjør det i hvert Fald aldeles ikke. I saa Henseende har derimod den ærede Finansminister truffet det Rette, naar han gjorde opmærksom paa, at Kommunen snarest medvirkede for lidt. — Sagen er jo overhovedet langt simplere, end den under de forstjellige Taleres Foredrag er gjort til. Udvalgets Forslag gaar kun ud paa, at i Fald der skulde blive sat en Ombygning af usunde Kvartierer i Kjøbenhavn i Værk, saa er den ærede Finansminister berettiget til at hvide

Bedkommende et Laan til Sværftættelsen, navnlig naar Hensynet til Sundheden taler meget derfor, og særlig da, naar der paa et saadant Sted kan fremkomme gode Arbejderboliger eller Bygninger, der paa anden Maade virke til Arbejderklassens Vel. Dette kan man i Virkeligheden ikke sige er socialistisk, saa lidt som man kan sige, at det fordeligt kan udtrykkes saaledes, at man vil hvide Kommuner Laan, hvad man jo slet ikke vil gjøre. Dersom et saadant Tilfælde indtræffer, at Noget vil sætte et saadant Foretagende i Værk, saa kan denne henvende sig til Staten og faae et Laan af Finansministeriet, som forrentes og afbetales med 4 pCt. aarlig, hvoraf 3 pCt. er Rente og 1 pCt. Amortisation, hvad der jo er meget billigt. — Det ærede Medlem udtalte nu, at man har gjort et stort Numer af denne Sag, men det er jo det ærede Medlem, som selv gjør et stort Numer af Sagen; thi i sig selv er den et ganske lille Numer, idet der kun tilsigtes, at naar Opførelsen af gode Arbejderboliger agtes sat i Værk, saa skal Muligheden derfor lettes. Man kan jo ganske sikkert sige, at det er fortrinsvis en kommunal Sag, og at førend man henvender sig til Staten, maa man vide, hvad Kommunen vil; men dette ligger jo ogsaa indirekte i Forslaget, og i hvert Fald kan det ikke nytte at henvende sig til Kommunen, naar man dog i Forveien veed, at den mangler Betingelserne for at sætte Sagen i Gang. Naar man derimod stiller Betingelserne saaledes gennem Staten, at Muligheden lettes, saa kan man dog ikke sige, at Sagen er en saa ren Kommunalsag, at den i den Grad ubelukkende vedkommer Kommunen, at der ingen Anledning er for Staten til med et ganske ringe Offer at hjælpe Kommunen til at bringe en saadan Sag frem. — Det ærede Medlem forveksler det, der ligger i Udvalgets Forslag, med det, der vilde have staaet, hvis man ønskede, at denne Lov strax skulde hjælpe til Opførelsen af Arbejderboliger. Man har jo imidlertid kun ment, at den skulde bidrage dertil, i Fald de nuværende Forhold forandre sig. Det er jo Alle — ogsaa det ærede Medlem — enige om, at der nu ikke er en saadan Trang til saadanne Smaaleiligheder; men derimod vilde det være nyttigt, hvis senere Foreninger med filantropiske Diemed tog denne Sag op og søgte at staae saadanne Boliger tilveie for den billigst mulige Pris, og det vilde det jo være, naar de slet ikke forlangte Andet for deres Arbejde og Penge end 4 pCt. af deres Penge. Naar altsaa Folk ville lægge Arbejde til i saa Henseende og fremme saadanne Sager, har Udvalget ment, at saa kunde der være Anled-